

Uvodnik

Posljednji broj časopisa Polimeri iz 2007. je pred vama. Koristimo se prigodom da u ime izdavača časopisa, *Društva za plastiku i gumu*, te *Uredništva* časopisa *POLIMERI* izrazimo nadu u uspješan nastavak suradnje. *Uredništvo* će nastojati zadovoljiti vaša očekivanja.

U tome *Uredništvu* sigurno pomaže odluka s 18. sjednice *Velikoga vijeća*, održane 11. ožujka 2008. Na njoj je izabrano novo *Uredništvo* i ostala tijela časopisa. No taj izbor vrijedi od broja 1/2008., kada ćemo navesti sva tijela časopisa.

Istodobno vas podsjećamo da se do 17. travnja 2008. možete uključiti u raspravu o pročišćenom tekstu *Statuta DPG-a*, koji možete pronaći na adresi: dpg.fsb.hr.

Kada je prije dvije godine uveden obavezan otkup staklene i PET ambalaže određenog volumena, malo tko je očekivao tako uspješnu akciju. U relativno kratko vrijeme mnoge površine, dotad doslovno zatrpane odbačenom ambalažom, ponajprije plastičnom, odjednom su očišćene. Nakon razdoblja *dječjih bolesti* većih trgovina i trgovačkih centara vezanih uz otkup i smještaj otkupljene ambalaže, sve se dobro uhodalo, i danas je to uobičajen postupak. Naša pozitivna iskustva nisu bez odjeka; neki u Europi prešli su na naš model sakupljanja PET ambalaže, za koji smo dobili i priznanje Europske komisije. Što se dalje događa sa sakupljenom plastičnom ambalažom? Smatrali smo korisnim da se i širi krug čitateljstva, iako vezan uz polimerne materijale, upozna s postupcima zbrinjavanja u prvoj hrvatskoj tvornici za oporabu PET ambalaže, *BBS d.o.o.* iz Podrute. Takvi su pogoni dvostruko korisni: za okoliš, jer troše odbačenu ambalažu, i za gospodarstvo, jer stvaraju upotrebljivu sirovinu za ponovnu uporabu, najčešće opet PET ambalažu. To je glasoviti koncept *od plastenke do plastenke*. O teškoćama vezanim uz početak i uhodavanje procesa oporabe, ali i daljnjim planovima, donosimo razgovor s Krunoslavom Bešanićem, direktorom tvrtke *BBS d.o.o.* Tema zaštite okoliša glavna je okosnica još jednog razgovora, onoga s državnim tajnikom za zaštitu okoliša prof. dr. sc. Nikolom Ružinskim. Neposredan povod razgovoru bile su sakupljene dvije milijarde PET plastenki, ali i pitanje što s ostalim vrstama plastičnoga i drugog otpada.

Može se činiti kao previše razgovora o sličnoj temi u istom broju, ali prateći tekstove u dnevnom tisku u kojima se plastika opet neargumentirano proglašava državnim neprijateljem broj 1, osjetili smo se pozvanim ponovno dodatno objasniti dobre i loše strane plastične ambalaže. Ne možemo ne reagirati na novinske naslove poput onoga *Plastične vrećice uništavaju ljude*. Ništa nije idealno, pa tako ni plastika kao materijal, ali je jednako tako teško zamjenjiva u današnjim tržišnim uvjetima. Vrlo je vrijedna ideja da svatko sa sobom nosi svoju tekstilnu vrećicu/torbu, koja je periva i ima dugotrajnu uporabu. Ali pitanje je koliki su spremni stalno nešto nositi sa sobom i to nešto vrlo često prati. Današnji se potrošači deklarativno opredjeljuju za dobre ideje, ali i dalje im je drag komfor i teško mijenjaju navike. Dobrom se čini ideja da se plastika zamijeni papirnatom ambalažom. Vrijeme raspada mnogo je kraće, ali se nekako stalno zaboravlja napomenuti koliki su troškovi vezani uz njezino nastajanje. Papir se može reciklirati, dodat će odmah protivnici ambalaže. Opet će zaboraviti napomenuti koliko Hrvatska uvozi staroga papira kao sirovine, koliko treba drveća za proizvodnju papira, čija je proizvodnja, usput rečeno, sve samo ne ekološka, koliko je energijska vrijednost papira niža od one plastike itd. Možda će objavljeni razgovori s osobama iz različitih područja djelatnosti, ali povezanih nastojanjima za ekološkim poboljšanjima svakodnevce, dodatno razjasniti zašto plastika ipak nije neprijatelj broj 1.

Na to se nastavlja i prvi dio izvještaja s *K'07*. Velik uspjeh sajma u pogledu izlagača i posjetitelja govori o ekspanziji tržišta za plastiku i gumu. Automobilska industrija jedan je od najvećih potrošača polimernih materijala i polimernih kompozita. Upravo se njihovom uporabom smanjuje ukupna masa vozila, što omogućuje dodatnu uštedu goriva, a to je, u svjetlu posljednjih poskupljenja nafte, a time i svih fosilnih goriva, itekako važno. To, međutim, povlači za sobom drugi problem, spomenut u ovom broju: sve veći uzgoj kultura za dobivanje biogoriva. Činilo bi se perspektivnim kad se neke od tih biljaka ne bi koristile i za prehranu. Posljedice su već sada vidljive: cijena kukuruza je porasla i nema ga na tržištu.

Porast uporabe polimernih kompozita jest i posljedica europskih propisa o sigurnosti pješaka. Ti propisi nalažu primjenu materijala manje opasnih za ljude od, primjerice, metalnih odbojnika, koji su već godinama prošlost u automobilskoj industriji. Ne govori li i to u prilog tomu da je plastika *najzeleniji* materijal 21. stoljeća.

Još je nešto u ovom broju vezano posredno uz očuvanje, ali ovaj put jezika. Smatrali smo korisnim objaviti tekst prof. dr. sc. Z. Benčića o potrebi prevođenja sveučilišnih udžbenika. Svjesni činjenice da se živi jezik stalno mijenja prateći promjene u društvu, treba stalno isticati i potrebu očuvanja vlastita jezika, posebno u eri globalizacije. Vjerujemo da se i mnogi čitatelji nađu u situaciji da se zbog pomanjkanja odgovarajućega hrvatskoga stručnog naziva jednostavno posluže danas općeprihvaćenim engleskim izrazom kako bi ih svi sudionici razgovora razumjeli. To katkad nije čak ni posljedica pomanjkanja hrvatskog izraza, kao što su se u početku tražili odgovarajući nazivi za dijelove računala. Vrlo se često tako u raznim, pa čak i akademskim krugovima, rabi izraz *karbon* ili *karbonska vlakna* umjesto našega lijepog naziva ugljik. Ili, kako se moglo nedavno u nekoliko navrata čitati u jednoj od naših vodećih tiskovina, kako je taj i taj preparat učinkovit zbog djelovanja *hidrogena*. Sve to upućuje na zabrinjavajuće neznanje vlastita jezika, pa je itekako potrebno upozoriti na važnost poznavanja stranih jezika, ali prije svega svoga vlastitoga.

Uredništvo